

יום ה' 17.10.2013

תעופה ותיירות רוצים להחיל את החופשה? טוסו בחג המולד

מדיה ושיווק טרנד קופיקס: פלאפל או פיצה ב-5 שקלים

Search bar with placeholder text: הכל מניה חפש באתר

RSS

נושאים טבעי

כתורות העמוד הראשי

אורנשטיין לא מחכה לדנקר: המועד להגשת הצעות להסדר - 3 בנובמבר 15:42 מאת: שלי אפלברג

עד 120 // תוחלת החיים של נשים בישראל תגיע ל-95 בתוך 40 שנה; גברים - 89 12

"מחירי הדירות חייבים לרדת - כוחות השוק חזקים יותר מכל האינטרסטים" 55

פייסבוק משחררת את הגדרות הפרטיות לבני נוער - ולא כולם מרוצים מזה

לעוד כתורות

כתורות אחרונות

16:14 || מט"ח וסחורות

מט"ח // הדולר נחלש ב-0.5% ל-3.53 שקלים; "ימשיך להיות פגיע"

16:00 || גלובל

מחקר בארה"ב: בעלי ביטוח בריאות פרטי זוכים לטיפול רפואי...

15:42 || שוק ההון

מצטרפים לטריפל באתר

HOT

HOT.net.il/Triple

נהנים מחבילת התקשורת הכדאית לבית, מחדש ראשון מתנה ומהתקנה חינם!

יוסי נשרי ראש העיר

מיגון קרינה לחשמל חכם

הפופולריות בדין וחשבון

דין וחשבון

IFRS בשטח

חזונו של הגיאולוג האמריקאי שניסח את טיוטת חוק הנפט: גילוי גז יצרין שינוי חקיקה

מחקר היסטורי חדש טוען כי הגיאולוג והמשפטן מקס בול, שניסח עם קום המדינה את טיוטת חוק הנפט, צפה כי אם יתגלו נפט או גז בישראל יהיה צורך בשינוי מקיף של החוק. בג"ץ בהרכב מורחב יכריע ביום ראשון אם הממשלה פלשה לתחום סמכותה של הכנסת כשהסדירה בעצמה את יצוא הגז הטבעי

14:37 17.10.2013 מאת: עידו באום 2 הוסף תגובה

Tweet

Recommend 2

Send

הורד ללא תשלום את אפליקציית TheMarker

- Android iPad iPhone
לתגובות (2)
הדפס
שלח לחבר
שתף בטוויטר
שתף בפייסבוק
שתף
הוסף לרשימת קריאה

ביום ראשון יתכנס בג"ץ לדיון דחוף וחריג בהרכב של שבעה שופטים בראשות הנשיא אשר גרוניס כדי לדון בחוקיות החלטת הממשלה על מדיניות יצוא הגז הטבעי של ישראל. בתחילת הקיץ החליטה הממשלה על מדיניות שלפיה חברות הגז הטבעי יורשו לייצא את רוב הגז הטבעי שהן מפיקות - אבל יחויבו לשמור חלק משמעותי לתצרוכת ישראל בודדות הבאים. החלטת הממשלה מבוססת על המלצות ועדה שמינתה הממשלה בראשותו של מנכ"ל משרד האנרגיה והמים היוצא, שאול צמח. מדובר בעתירה רבת משמעות בכל קנה מידה: משפטי, חברתי, כלכלי, הסטורי.

ועדת צמח קבעה כי ישראל צריכה לשמור לעצמה כמות גז שתספיק ל-25 שנה ואת היתר יוכלו חברות הגז לייצא. הוועדה העמידה את הכמות על BCM 450 (מיליארד מטרים מעוקבים). כמות הגז להפקה עתידית בכלל בשטחי הים של ישראל מערכת כיום ב-1,000 BCM. הממשלה החליטה לקחת שולי ביטחון וקבעה כי BCM 540 יישמח לתצרוכת מקומית, כ-20% יותר מהמלצת ועדת צמח.

העותרים לבג"ץ הם חברי הכנסת שלי יחימוביץ', רבי ריבלין, משה גפני ואבישי ברוורמן, וכן שורה של ארגונים ירוקים, גופים החברים במטה לשמירה על הגז הישראלי ועוד גופים משפטיים-חברתיים, הטוענים כולם כי להסדרת יצוא הגז משמעותיות הוות גדול לכלכלה, לאנרגיה ולסביבה של ישראל לדורי דורות ולכן הסדרת הנושא חייבת להתבצע בכנסת, בדיון ציבורי פתוח ופומבי.

השאלה שבמחלוקת היא אם הסדרת יצוא הגז הטבעי היא "הסדר ראשוני", מסוג התחומים שחייבים להיות מוסדרים בחוק של הכנסת, או שמא מדובר בניין שהממשלה כבר מוסמכת להסדיר אותו. היועץ המשפטי של הכנסת, עו"ד איל ינון, הודיע לבג"ץ כי הממשלה פעלה לדעתו בחוסר סמכות כי מדובר בהסדר ראשוני.

נציגי הממשלה טוענים את ההפך. הפרקליטות בשם הממשלה טוענת כי חוק הנפט מ-1952 מקנה לממשלה סמכות להסדיר את יצוא הגז. הממשלה גם לחצה על בג"ץ לקיים דיון דחוף בעתירות. הרושם שנוצר הוא שהמדינה חוששת כי אם יפסול בג"ץ את החלטת הממשלה יהיו חברות הגז רשאיות לייצא לחו"ל את כל הגז הטבעי שיופק, ולכן לא יישאר דבר. חברות הגז עצמן טוענות בתשובתן לעתירה שזה אכן המצב המשפטי הקיים.

האומנם בורח לנו תכף כל הגז? מסתבר שהמדינה בעצמה מדברת בכמה קולות. כאשר נפגש יו"ר הוועדה לבדיקת יצוא הגז בפברואר 2013 עם נציגי הארגונים הירוקים כדי לדון להם על מסקנות הוועדה, הוא אמר כי הנחת העבודה של הוועדה היא כי "כיום, על פי חוק הנפט, היצוא מותר ברמה של 100%. החוק ראה ביצוא חלק ברור מהתהליך של הקידוח וההפקה". דבריו מופיעים בפרוטוקול הפגישה שתועדה במשרד האנרגיה. יש להניח שזו התשתית המשפטית שהונחה בפני הוועדה, שבה היה חבר גם המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד אבי ליכט. ליכט, אגב, באמת כתב לממשלה שראוי להסדיר את יצוא הגז בחקיקה, אבל בסופו של דבר לא התנגד להסדרתו בהחלטת ממשלה.

ניוזטרים

זירת הקניות

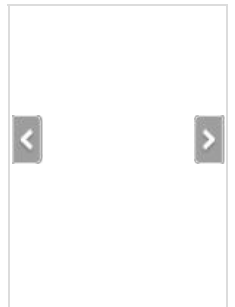
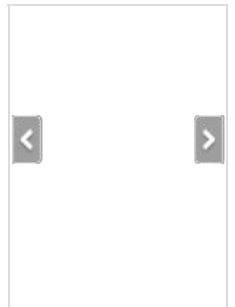
קנה מניו למגזין

נדלן בחו"ל

נפגש בבית

פרסם אצלנו

פרוייקטים מיוחדים

היום	השבוע	החודש
------	-------	-------

תגיות נבחרות

קניות באינטרנט
נפתלי בנט
יאיר לפיד
רמי לוי
פנסיה
דמי ניהול
ביטוח
צרפת
משכנתאות
גולן טלקום
מילון מונחים כלכליים בשוק ההון
יצחק תשובה
משפחת עופר
נוחי דנקנר
ריכוזיות

אסדת קידוח גז במאגר תמר
צילום: רויטרס

עמדת המדינה שהוגשה לבג"ץ כבר אומרת דבר אחר לגמרי. בעמדה שהגיש עו"ד ענר הלמן ממחלקת הבג"ץ ציטט נטען כי הגז הטבעי הוא "קניינה של מדינת ישראל", ויותר מכך, נאמר שם באותיות מודגשות כי "לאור הוראת סעיף 33 לחוק הנפט, לבעלי החזקות אין כל זכות משפטית שבדין לייצא מישראל גז טבעי שנדרש לצורכי המשק הישראלי, ועצם האפשרות של בעלי החזקות לייצא גז טבעי מותנית בכך שהגז המיוצא אינו נדרש לצורכי המשק הישראלי".

שאלת יצוא הגז תלויה כנראה בפרשנות המשפטית שתוענק לסעיף 33 לחוק הנפט, שעליו מנסה המדינה לכוון את סמכותה. האם הסעיף הזה בחוק הנפט נועד לצורך קניית גז מעת לעת או שניתן להשתית עליו את הסדרת יצוא הגז לדורי דורות?

"הזיכיונות נועדו לקדם אינטרסים בריטיים"

מחקר משפטי-היסטורי חדש שכתבו ד"ר יאיר שגיא ועו"ד נדיה צימרמן מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, הצפוי להתפרסם בקרוב, מערער על טענת המדינה כי ניתן להשתית את מדיניות הגז הלאומית על סעיף 33 לחוק הנפט.

שגיא וצימרמן חוקרים כבר כמה זמן את ההיסטוריה של חוק הנפט. צימרמן היא דוקטורנטית ומרכזת המוקד למחקר יישומי למשאבי סביבה ימית בפקולטה ה. שגיא הוא המנחה האקדמי של הקליניקה המשפטית הזו. המחקר ההיסטורי חשוב כי נוסחו של סעיף 33 לחוק הנפט זהה לנוסחו המקורי, כפי שנחקק בראשית שנות ה-50 למאה הקודמת. כמה ארכאי.

שגיא וצימרמן מסבירים כי "סעיף 33 לחוק הנפט נחקק במטרה לקבוע זכות בכורה למדינה ברכישת נפט וגז טבעי ממפיקי נפט בארץ, ככל שהדבר נדרש להבטחת 'תצרוכת ישראל', ואת התנאים למימושה של זכות זו. הא ותו לא". לטענתם, הסעיף נועד לאפשר למדינה להכריח חברות שמצאו נפט או גז לבצע "מעין עסקת מכר (כפויה) בין המדינה לבין מפיקי נפט" על פי "מחיר שוק".

כלומר, "מצדם של בעלי החזקות, הם מוחזקים כמי שנתנו לעסקת המכר את הסכמתם מראש בעצם בקשנתם לקבל 'חזקה' מכוח חוק הנפט". לדברי הכותבים, "חובת המכירה עוסקת בעסקת מכר קונקרטי. משמע, הסעיף אינו מדבר בחובת מכירה כללית, אלא במכירה של שיעור נפט מסוים הנדרש לדעת השר ברגע נתון מסוים".

השניים דוחים את טענת המדינה כאילו הסעיף מסמיך את שר האנרגיה לקבוע כי מפיקי נפט וגז ידרשו לשמור על יתרות גז טבעי בהיקפים שונים לטובת המשק הישראלי לשימוש עתידי. למסקנתם מגיעים הכותבים לאחר שהם מתחקים אחרי ההיסטוריה של הדיונים על חוק הנפט בכנסת וביתר פירוט אחר התהליך של גיבוש החוק במשרדי הממשלה, בימי קום המדינה.

חוק הנפט נחקק כאשר רוב רישיונות הקידוח במדינת ישראל הוחזקו בידי חברות אנרגיה בינלאומיות שקיבלו אותן בימי המנדט הבריטי. בעולם כולו שלטו באותה תקופה שבע חברות נפט מרכזיות ("המיג'ורס"), שחילקו את השווקים ביניהן. שגיא וצימרמן מסבירים כי ארבע מהחברות הללו, בעיקר הבריטיות שבהן, שלטו בכל ענפי תעשיית הנפט בישראל כולל רוב רישיונות הקידוח והחיפוש - במישור, באמצעות חברות בנות או בדרך אחרת. כך היה בתקופת המנדט ובשנים הראשונות שלאחר קום המדינה.

החוקרים מציינים כי "תחת ממשלת המנדט זכו חברות הנפט לפעול באין מפריע בתנאי מונופול בחסות החוק". לדבריהם, "בראייה לאחור, רוחות כיום הדעה שהזיכיונות נועדו בעיקרן לקדם אינטרסים בריטיים. בעיקר את האינטרסים לצמצם את תלותה של בריטניה במקורות אנרגיה זרים ולהבטיח אספקה סדירה של דלק לכל חלקי האימפריה הבריטית, ובמיוחד לצורכי הצי הימי המלכותי, וכל זאת אף במחיר פגיעה באינטרסים מקומיים. עם

הצעות מיוחדות

ד"ר יאיר שגיא

זאת, יש לציין, כי כל עוד זרם הנפט בצינור מעירק לחיפה וכל עוד פעלו בתי הזיקוק בחיפה כסדרם, עמדה לרשות המשק בארץ אספקה סדירה של דלק וצורכי המשק היו מובטחים, גם אם במחיר מופקע".

עם סיום המנדט הבריטי השתנה הביטחון האנרגטי של המדינה החדשה. החוקרים מסבירים כי לאחר קום המדינה "הוטל חרם ערבי על מדינת ישראל וחברות הנפט הזרות נכנעו לו; אספקת הנפט מעירק פסקה עם ניתוק צינור הנפט העירקי; בתי הזיקוק בחיפה הושבתו על ידי בעליהם; למעשה, החברות הזרות הגדילו לעשות בכך שלא רק חדלו לספק נפט לישראל, אלא אף רוקנו את מלאי הדלק שהוחזק בארץ. באותה עת, ברשות ישראל היה מלאי נפט מצומצם.

מאמצי קברניטי היישוב בחודשים שקדמו להקמת המדינה להכין מלאי דלק הכרחי לניהול המלחמה ולצרכיה הדחופים של האוכלוסייה הניבו עתודות מזעריות בלבד, שהיו אמורות להספיק לשבועות בודדים. אך למרבה הפלא, ישראל הצליחה לצלוח את הקיץ של 1948 ולהבטיח את אספקת הנפט הדרושה למשק".

שגיא וצימרמן מנתחים את חוק הנפט על רקע רצונה של ישראל לא להיות תלויה במקורות אנרגיה זרים אלא לפתח מקורות נפט משל עצמה.

לפי המחקר, "באותה עת החזיקה חברת הנפט העירקית, שהיתה בשליטה בריטית, ב-29 מתוך 31 רישיונות החיפוש, שחלשו על יותר ממחצית משטחה של ישראל. הממשלה האמינה כי אין לחברת הנפט העירקית כוונה אמיתית לבצע חיפושי נפט בישראל, וכי האינטרס שלה הוא בעיקר מניעת תחרות מצדן של ענקיות נפט אחרות. לכן ביקשה הממשלה לבטל את זיכיונותיה של חברת הנפט העירקית ולפתוח את שוק חיפושי הנפט לחברות נפט עצמאיות". אגב, החוקרים מצינים כי כבר אז נפסל הרעיון להלאים את רישיונות החברות זרות בגלל חשש מפני דעת הקהל העולמית והרתעת משקיעים.

היועץ לענייני דלק של הממשלה באותם ימים, ישראל קוזלוב, סיפק לממשלה דו"ח סודי ביותר שהיה מבוסס על מחקרים גיאולוגיים שתמכו בעריכת חיפושי נפט בארץ וקבע כי "יש סיכויים מעשיים למציאת נפט בארץ". נסו לספר את זה לבעלי המניות של שמן.

להתחיל את המשא ומתן מנקודת האפס

אחד התומכים הבולטים בחיפושי הנפט עם קום המדינה היה גיאולוג ומשפטן אמריקאי בשם מקס בול (Max Ball), שהחוקרים שגיא וצימרמן מרחיבים לראשונה על מעורבותו העמוקה בגיבוש מדיניות הנפט של ישראל במישור המשפטי. במחקרם הם מצינים כי בפברואר 1948 בפגישה רבת-משתתפים שבה נכח גם קוזלוב, שהתקיימה בווישינגטון במשרדו של בול, שהיה אז מנהל מחלקת נפט וגז במשרד הפנים של ממשלת ארה"ב, אמר בול: "יש שפע של נפט בנגב, אך המבנה הגיאולוגי מקשה על החיפושים". מדינת ישראל הזמינה מאוחר יותר את בול להיות יועץ עצמאי לבצע סקירה גיאולוגית. הוא הכין חוות דעת חיובית בעניין סיכויי הנפט בישראל.

חשוב מכל: שנים ספורות לפני שהלך לעולמו ב-1954 היה זה בול שניסח עבור הממשלה טיוטה להצעת חוק הנפט, שאיתו אנחנו חיים עד היום. חוק הנפט שהציע בול נועד ליצור מנגנון שיתמך משקיעים לחפש נפט בישראל ולדלל את אחיזתן של המייג'ורס במשק הישראלי. החוקרים שגיא וצימרמן טוענים בתוקף כי החוק נועד רק ליצור מסגרת להמרצת החיפושים, אך לא להסדרת מה שיקרה אם ירצו כאן נהרות של נפט וסילונים של גז טבעי.

הכותבים טוענים כי "סעיף 33 הוסף לטיוטת החוק, בין היתר בהמלצתו של ישראל קוזלוב, שמונה לתפקיד היועץ לענייני דלק לממשלה בסביבות יוני 1949 והיה אחראי במסגרת תפקידו הן לנושא הבטחת אספקת הדלק למשק והן לנושא חיפושי הנפט".

נדיה צימרמן

לפי המחקר, "קוזלוב ידע מכלי ראשון עד כמה התאמצה הממשלה להשיג נפט עבור המדינה, שכן לא פעם הוטלה משימה זו על כתפיו. סוגיית הבטחת מקורות אנרגיה למשק, ללא ספק, עמדה לנגד עיניו גם במסגרת תפקידו כמזכיר הוועדה הבין-משרדית לקביעת מדיניות חיפושי נפט, שאף דנה בעקרונות חוק הנפט החדש. לא מפתיע אם כן, כי קוזלוב, שהיה ממנסחיו המרכזיים של חוק הנפט, הציע להוסיף את הוראת סעיף 33, שהרי סעיף זה מבטיח למדינה מקור אנרגיה עצמאי אם וכאשר מקור כזה יתגלה, המצוי כולו בתחומה הריבוני של מדינת ישראל, שממנו תוכל המדינה לרכוש את כמויות נפט הנדרשות למשק. כך יימנע

מצב הדברים האומלל, שבו נציגי משרד האוצר מתרועעים בחוץ לארץ בניסיון לרכוש נפט למשק, בעוד נפט תוצרת הארץ נמכר לזרים".

שגיא וצימרמן עיינו בתזכירים שכתב בול על טיוטת החוק הראשונה. עולה מהם שהחוק נועד להבטיח שחברות נפט אמריקאיות "יקבלו באמצעותן תמונה שלמה ומלאה של זכויותיהן וחובותיהן לעת ההיא". הדגש הוא על המלים "לעת ההיא".

החוקרים מסבירים כי בול רצה לקדם את חיפוש הנפט, אך סבר שאם יחול שינוי מהותי כמו גילוי נפט בכמות מסחרית, תוכל הכנסת לשנות את החוק כדי להסדיר את המצב החדש שיווצר. לדברי החוקרים, "ראשית, בול סבר שגילוי נפט בכמות מסחרית יחייב בחינה מחודשת שמא נדרש שינוי המסגרת הרגולטורית שקבע החוק 'שלו'. שנית, אם הבדיקה תעלה שידרש שינוי שכזה, הרי שעליו להיערך בחקיקה חדשה של הכנסת - החוק הקיים אינו יכול לשאת אותו ובכל מקרה, הכנסת היא שצריכה לקבוע אותו בדבר חקיקה חדש".

מסקנת המחקר היא לפיכך כי קריאה של המקורות ההיסטוריים של חוק הנפט מעידה כי מחבריו לא התכוונו שיעשה בו שימוש להסדיר את מדיניות היצוא הכוללת של נפט וגז טבעי, כפי שעשתה לאחרונה הממשלה.

וממקס בול, בחזרה לימינו. נניח שתתקבל הפרשנות של העותרים ובג"ץ יעביר את ההכרעה בסוגיית יצוא הגז לכנסת. יש להניח שחברות הגז שהיו מוכנות לשריין נתח מהגז הטבעי למדינת ישראל במסגרת דינוי ועדת צמח בתקווה שהחלטת הממשלה תאפשר תכף ומיד להתחיל לייצא - יתחילו את המשא ומתן מנקודת האפס. מבחינתן, חוק הנפט הקיים מאפשר יצוא גז לחו"ל ללא הגבלה למעט תצרוכת שוטפת של ישראל.

כאמור, עמדת המדינה בבג"ץ היא הפוכה. לשיטת המדינה, תמיד יש מחסור אנרגטי, חרם ערבי וסכנה קיומית, וכל טיפת אנרגיה שפורצת מהמרבצים נחוצה פה כמו גז לנשימה. מה יהיה? המדינה תנסה להעביר מהר חוק חדש שבו תקבע מכסה של גז טבעי לאגירה שתישמר כאן, אבל חברות הגז יטענו כי הנחת העבודה שלהן היתה שכל הגז מותר ליצוא. אנו צפויים לעוד עתירות בבג"ץ, הפעם של חברות הגז נגד המדינה.

[עשו לנו לייק לקבלת מיטב הכתבות והעדכונים ישירות לפייסבוק שלכם](#)

כתבות נוספות שעשויות לעניין אותך

			
הקשישה החליקה במהלך קניות - שופרסל תפצה אותה ב-75... (TheMarker)	נערת ליווי שהרוויחה 240 אלף שקל: "ההכנסה מגברים - ..." (TheMarker)	מי ישלם ביוקר על הקפה הזול שלכם (TheMarker)	מרחבי הרשת כוכבות הוליוודיות הולכות על קצר (Nana10)

Powered by

הוספת תגובה

שם:

להתחברות [לאתר](#)

נושא:

תגובה:

שלח

מודעות Google

[HOTmobile ללא הגבלה 49.9 ₪](#) [HOTmobile.co.il](#)
 כולל שיחות לחו"ל למשך 5 חודשים למינידים היום באתר. הצטרפו למהפכה!

[מחפש דירות להשקעה?](#) [KerenHaqshama.co.il](#)
 תשואות גבוהות בסיכון נמוך! הצטרף עכשיו ללא תשלום או התחייבות

רכב עד 35000 בקל אוטו CalAuto.co.il

עכשיו מבצע רכבים אוטולט הזדמנויות גדולות במחירים קטנים !

הצג לפי סדר כרונולוגי | הצג לפי דירוג | הצג לפי פופולריות

הצג את כל התגובות פתוחות

0 0
<< פתח תגובה

02 מחכים כבר לקרוא את הפרסום המלא
טיטי 15:56 17.10.13

0 0
<< פתח תגובה

01 פיספוס גדול. גז ונפט לא רק מקורות אנרגיה. הם גם מוצרים אסטרטגיים קשורים לגיאופוליטיקה. זה בראש סולם העדיפויות של מנהיגנו
פול 15:33 17.10.13

בית בארה"ב מ 50,000\$ בלבד

SBC-investments.com

רישום מלא בטאבו. +12% תשואה בפועל. טיסה ואיחח בארה"ב על חשבונם

הסרת תוצאות חיפוש

המפרש - נפט או סולר הביתה

UI by Netcraft Video Powered by BestTV

מערכת דרושים צור קשר פרסום אצלנו

נושאים חמים	שיתופי פעולה
מהפכת המחירים בסלולר	זירת הקניות
חיפוש גז ונפט	נפגש בבית
שכר בכירים	עושים עסקים בת"א - יפו
אפליקציות	נדל"ן בחו"ל
מדד יד 2	עולם של הזדמנויות
תמ"א 38	חוכמת ההמון
מבחני רכב	עכבר כרטיסים
נשים ועסקים	עכבר EXTRA
	לוח העיר
	המרכז להכשרת מנהלים
	עכבר משלוחים
	ניהול, ניטור ואבטחה בארגון

עכבר העיר
עכבר העיר
לילה
סרטים
מוזיקה
אוכל
ילדים
טלוויזיה
עכבר עולם
ראש השנה 2013
פעילויות חופש גדול

Cafe
ראשי
אנשים
קהילות
בלוגים
תמונות
וידאו

האזור האישי
העמוד שלי
עדכון פרטים
רשימת קריאה
התגובות שלי
ניזולטרים

כלים שימושיים
האימייל האדום
RSS
שערי מט"ח
כיתבו אלינו
כל כותרות היום
תקנון האתר
מידע למנויים
כנסים

מדורים	הארץ
זירת היועצים	הארץ
עסקים קטנים	חדשות
קריירה	גלריה
דין וחשבון	מזג אוויר
רכב	חדשות חוץ
צרכנות	ביקורת מסעדות
סמארטפון	ביקורת סרטים
מדיה ופרסום	ספורט
שוק ההון	ספרים
TechNation	Jewish Holidays

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ